

UKA 2017/123: Siunnersuut uunga: Inatsisartuni Naalackersuisunilu il.il. ilaasortat aningaasarsiaqartitaanerat il.il. pillugit inatsisartut inatsisaata allanngortinneqarneranik Inatsisartut inatsisaat nr. xx, uu. qqqq 2017-imeersoq. (Ataatsimiinnernut atatillugu akiliunneqarlunui ilaquttanik ingiallorteqarsinnaneq, Inatsisartunut ilaasortanut Naalackersuisunullu ilaasortanut soraarnerussutisiaqarnissamik aaqqissuussinerit) pillugu

Inatsisinut Ataatsimiititaliap

siunnersuutip aappassaaneerneqarneranut

ISUMALIUTISSIISUTAA

Ataatsimiititaliap suliarinninnermini ilaasortarai:

Inatsisartunut ilaasortaq Debora Kleist, Inuit Ataqtigiit, Siulittaasuugallartoq
Inatsisartunut ilaasortaq Pitsi Høegh, Siumut, ataatsimiititaliami sinniisoq, Siul. tulliugallartoq
Inatsisartunut ilaasortaq Iddimangiiu Bianco, Inuit Ataqtigiit
Inatsisartunut ilaasortaq Laura Táunâjik, Siumut
Inatsisartunut ilaasortaq Per Rosing-Petersen, Partii Naleraq

1. Siunnersuut pillugu

Siunnersuut ilaatigut Inatsisartunut ilaasortat Inatsisartut ataatsimiinneranni ilaquttaminnik ingiallorteqarsinnaanerisa annertusineqarneranik ilaatigullu Inatsisartunut Naalackersuisunullu ilaasortat soraarnerussutisiaqartitaanerat pillugu aaqqissuussami aalajangersakkanik allannguinermik imaqarpoq.

1.1. Ilaquttanik ingiallorteqartarneq

Inatsisartunut ilaasortat Nuup avataani najugaqartut maannakkut Inatsisartut ataatsimiinneranni tamatumunnga namminneq akiliuteqaratik nuliainnik (inooqatiminnilluunniit) meeqqaminnillu angerlarsimaffimmi sulii najugaqartunik ingiallorteqarsinnaapput. Bilitsinut ineqartitaanermullu aningaasartuutit Nunatta Karsianit akilerneqartarput, tamannali ullorsiutini ukiup ingerlanerani ataasiaannarluni pisinnaavoq.

Siunnersuutikkut ataatsimiinnerni angalanermut ineqartitaanermullu akiliunneqarluni ilaqquttanik ingiallorteqarsinnaaneq ukiumut marloriarluni pisinnaasunngorlugu annertusineqarpoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa Inatsisartut ataatsimiinnerinut atatillugu ilaqquttanik ingiallorteqarsinnaanerup annertusineqarneranut Inatsisartunut ilaasortat ilaqutariittut inuunerisa, minnerunngitsumillu ilaasortat meeraasa isiginiarneqarnerunissaannik kissaateqarnek tunngaviusoq.

Inatsisartut nalinginnaasumik ukiumut marloriarlutik, sapaatip akunnerinik arfineq pingasut qulillu akornannik sivisussuseqakkajuttunik ataatsimiittarput. Ataatsimiinnerit Nuummi ingerlanneqartarput, ilaasortat Nuup avataaneersut ataatsimiinnerit nalaanni nalinginnaasumik ilaqquttaminnik najuiartorlutik angerlarsinnaaneq ajorput. Ilaqquttanik qaammatini marlussunni qimatsisarnek soorunami maqaasinnermik, ulluinnarnilu inuunermi ajornartorsiutinik nassataqartarpoq. Ilaqquttanik ingiallorteqarsinnaanermut malittarisassat tamatuminna aallaaveqarluni isigineqassapput.

Inatsisartunullu ilaasortat ilaqutariittut inuunerisa eqqarsaatigineqarnissaannik siunnersuuteqartut kissaateqarnerat aamma siamasinnerusumik isiginneriaaseqarluni isiginiarneqartariaqarpoq:

Ataatsimiinnerit Nuummi ingerlanneqartarneranni ajoqutit iluaaqutillu innuttaasut naalakkersuinnermik soqutigisaqaraluartut Nuup avataani najugaqartut qinigassanngortinngitsoortarnerannik nassataqarsinnaapput.

Taamaalilluni Inatsisartunut ilaasortat ilaqutariittut inuunerisa eqqarsaatigineqarnerisa siuarsarneqarnissaannik kissaateqarnek aamma innuttaasut Inatsisartunut qinigassanngortikkumasinnaanerannut Nuummi allamiluunniit najugaqarnek, suli nukangasunik meeraqarnek meeraqannginnerluunniit, kisimiittuunek katissimasuunerluunniit aalajangiisuutinngit atugassiinissamik imaqarpoq.

Sapinngisamik kikkut tamarmik tamat oqartussaaqataaneranni peqataanissamut periarfissinneqarnissaat aamma pineqarpoq – kikkullu tamarmik tamat oqartussaaqataaneranni *naligiimmik* peqataanissamut periarfissinneqarnissaat.

Siunertaq taanna Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa – kisiannilu siunnersuutip ilaa taanna pillugu isorinninneq innuttaasut ilaannit saqqummertoq aamma maluginiarlugu. Inatsisinut Ataatsimiititaliap tassunga atatillugu maluginiarpaa, siunnersuutip immikkoortuanut tassunga akerliuniutitut ullualunngiut ingerlaneranni atsiornernik 5.000-inik katersisoqareersimalersoq.

Ilaquttanik ingiallorteqartarnermut aningaasartuutit eqqarsaatigalugit, taakku maannamut annertugisassaasimangitsut Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpa.

Ilaquttanik ingiallorteqarnermut atatillugu inissaqartitsinermit Nunatta Karsia 2016-imi aningaasartuuteqarnerusimangilaq. Ilaasortat Nuup avataaneersut ataatsimiinnerit nalaanni namminersortut inissiaataanni attartortakkani inisimatinneqartarput. Ilaasortat ilaquttaminnik ingiallorteqarnermut sapinngisamik inissiani marlunnik initalinni inisimatinniarneqartarput, ilaasortallu ilaquttaminnik ingiallortillit sapinngisamik inissiani arlalinnik initalinni inisimatinniarneqartarput. Inatsisartut pineqartunut aalajangersimasumik akiliuteqartarput, aki inissianut anginernut mikinernullu assigiilluni. Inatsisinulli Ataatsimiititaliap paasinninnera malillugu aaqqissuussineq pineqartoq ukiup naanerani asoorunniarneqarpoq.

2016-imi ilaquttanik ingiallorteqarnermut atatillugu angalanermut aningaasartuutit katillutik 230.000 kr-iusimapput.

Aningaasartuutigineqartulli annertussusaannut Inatsisartunut ilaasortat ilaat qassit Nuup avataaneersuuneri, illoqutigiillu qassiuneri (Ueq/nuliaq/aapparisaq meeqqallu 18-it inorlugit ukiullit sulii angajoqqaaminni najugallit) qaqugukkulluunniit apeqqutaasassaaq.

Ilaasortat qanoq ilaquttanik ingiallorteqarsinnaanermik atuitiginerat aningaasartuutigineqartut annertussusaannut aammattaaq apeqqutaassaaq. Ilaquttanik ingiallorteqarsinnaanermi meeqqat atuartuunerisa uiusup/nuliaasup suliffeqarnerata isiginiarneqarnissaat killiliisuusinnaapput.

Inatsimmut allannguutissatut siunnersuutigineqartup kingunerisaanik aningaasartuutaanerussat Inatsisartunut aningaasaliissutaareersut iluini matussuserneqarsinnaaneri naatsorsuutigineqarpoq.

1.2. Soraarnerussutisiaqarnermi malittarisassat

Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisunullu ilaasortat soraarnerussutisiaqartitaaneranni malittarisassat siunnersuutikkut allanngortinneqarput.

Malittarisassat atuuttut malillugit soraarnerussutisiatut naaffeqartumik tunniunneqartartut soraarnerussutisiatulluunniit inuuneq naallugu tunniunneqartartut Inatsisartunut ilaasortanut aamma Naalakkersuisunut ilaasortanut namminerisamik soraarnerussutisiaqarnissamut aaqqissuussinermik pilersitsisoqartartussaavoq. Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi nunatsinni angerlarsimaffilimmi pilersinneqassapput.

Soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit maannakkumut PFA Soraarnek-mi pilersinneqartarsimapput. PFA Soraarnek-li 1. januar 2018 atuutilersumik matusussanngorpoq.

PFA Soraarnek-rup saniatigut ullumikkut soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfik ataasiinnaq nunatsinni angerlarsimaffeqarpoq, tassalu SISA. Taamaattorli SISA ullumikkut inunnut ataasiakkaanut aaqqissuussinernik neqerooruteqarani, taamaallaat ataatsimoorluni soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinernik neqerooruteqarsimavoq.

Grønlandsbanken aamma BankNordik taamatuttaaq ullumikkut soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaakkanik aqutaqarput, kisiannili Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisunullu ilaasortat soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerinut aningaasarsiaqartitsineq pillugu inatsimmi tunngavissanut atuuttunut ilaatinneqaratik.

Taamaammat PFA Soraarnerup matuneqarnerata Inatsisartunut ilaasortat Naalakkersuisunullu ilaasortat soraarnerussutisiaqartitaanerannut malittarisassat allanngortinneqarnissaat pisariaqalersippaa.

Siunnersuutip nassatarisaanik siunissami Inatsisartunut ilaasortanut Naalakkersuisunullu ilaasortanut tunngatillugu soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussineq soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi, sillimmasiisarnermik ingerlatsineq pillugu inatsimmi pineqartumi inuunermut soraarnerussutisiaqalernissamulluunniit sillimmasiisarfimmi Finanstilsynimit akuersissummik peqarluni sillimmasiisarnermik ingerlatsisumi pilersinneqarsimassaaq imaluunniit aningaaserivimmi, Kalaallit Nunaanni angerlarsimaffeqartumi imaluunniit aalajangersimasumik ingerlatsiveqartumi kiisalu maani nunami aningaaserivimmik ingerlatsisinnaanissamut Finanstilsynimit akuersissuteqartumi pilersinneqassapput. Taamaalilluni soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfimmi imaluunniit inuunermik soraarnerussutisiaqalernissamulluunniit ingerlatseqatigiiffimmi pilersinneqartut eqqarsaatigalugit piumasaqaataannigilaq pineqartup nunatsinni angerlarsimaffeqarnissaa aalajangersimasumilluunniit ingerlatsiveqarnissaa.

Pinngitsoorani soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuusaqalernissamut Inatsisartut inatsisaanni 1. januar 2018-imi atuutilersussami aalajangersarneqarsimasumut tamanna naapertuuppoq.

Tamatuma erseqqinnerusumik malitsigissavaa soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerit atuuttut attatiinnarneqarsinnaassammata, taamatullu aamma siunissami soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermik pilersitsinermi soraarnerussutisiaqalernissamik aaqqissuussinernik neqerooruteqartut assigiinngitsut amerlanerusut akornannit toqqaasoqarsinnaalerluni.

Siunnersuutip peqatigitillugu malitsigissavaa soraarnerussutisiaqalernissamik aaqqissuussineq pilersinneqartoq pinngitsoorani soraarnerussutisiatut naaffeqartumik tunniunneqartartut imaluunniit soraarnerussutisiatut inuuneq naallugu tunniunneqartartut iluseqartariaarutissammat, kisiannili aamma taakkunanga ataqatigiissitsilluni tunniunneqartartussatut iluseqarsinnaalissalluni.

Inatsisartunut Naalakkersuisunulluunniit ilaasortat taamatut atuutilerminni 50-ileereersimasut soraarnerussutisiaqalernissaminnut akileeqaataassutimik nalinginnaasumik aningaasarsiatut akileraarutaasussatut tiguneqartarnissaannik toqqaasinnaanerannik aaqqissuussineq siunnersuutikkut ingerlateqqinneqarpoq.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap maluginiarpaa siullermeerinninnermi immikkut malittarisassamut tassunga soraarnerussutisiaqalernissamut katersisussaajunnaartitsisumut suna tunngaviunersoq apeqqutigineqarsimasoq.

Aaqqissuussinermut tamatumunnga aallaqqaammut tunngavimusimavoq soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinerup ullumikkut atuuttup eqqunneqarnerani inunnut soraarnerussutisiaqalersinnaasutut ukioqalersimasunut ukioqalilersunulluunniit soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinissaq ulluinnarni pilersinneqarsinnaasimangimmat.

Inatsisartunut Naalakkersuisunulluunniit ilaasortaq ivertinneqarnermini 50-ileereersimasoq, soraarnerussutisiaqalernissamullu akiliutit aningaasannorlugit tigusarnissaannik toqqaasimasoq, taamaasilluni pinngitsoorani soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut peqataanissamik Inatsisartut inatsisaat naapertorlugu soraarnerussutisiaqalernissamut ileqqaagaqarnissamut pisussaaffiup avataaniissanngilaq. Tamanna isumaqarpoq ilaasortap pineqartup 1. januar 2018 atuutilersumik pinngitsoorani aningaasarsiami 4 %-ii soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut nakkartittassagai. Procenti taanna ukiumut 2024-ip tungaanut procentimik ataatsimik qaffattassaaq. 2024-imiit pinngitsoorani soraarnerussutisialernissamut akiliutit aningaasarsiat 10 %-rissavaat.

Aningaasarsiaqartitaanermut inatsimmi ilaasortat ivertinneqarnerminni 50-ileereersimasut immikkut malittarisassiuunneqarnerisa piffissap ingerlanerani isumaarukkiartornissaa ilimagisariaqarpoq, tassami pinngitsoorani soraarnerussutisiaqalernissamut katersinissamut Inatsisartut inatsisaat malillugu katersisussaataitanerup annertusarneqarnera ilutigalugu aningaasarsiaqartitaanermut inatsisip katersisussaataitannginnermut periarfissiisutaata ilaasortanit soqutiginninnera annikillartussammat.

Tamanna tunngavigalugu aningaasarsiaqartitaanermut inatsimmi immikkut malittarisassaq pineqartoq aningaasarsiaqartitaanermut inatsimmik kingusinnerusukku iluarsaaqqinnermi peerneqarsinnaasoq ilimagissallugu tunngavissaqarsinnaavoq.

2. Inatsisinut Ataatsimiititaliap inassuteqaataa

Inatsisinut Ataatsimiititaliap siunnersuutip ilaa soraarnerussutisiaqalernissamut aaqqissuussinermut tunngassuteqartortaa taanna tapersersinnaavaa, tassami tamanna soraarnerussutisiaqalernissamut aningaasaateqarfik maannamut atuuttoq ukiup naanerani suliaminik unitsitsiniarmat pisariaqarmat.

Siunnersuutip ilaa ilaqtanik ingiallorteqartarnermut tunngasoq oqaatigineqareersutut innuttaasut akornanni malunnaateqarluartumik akerlilerneqarpoq. Partiit tamanna tusaaniarpaat. Inatsisinut Ataatsimiititaliap aamma tusaaniarpaa.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap isumaqatigiittup tamanna tunngavigalugu allannguutissatut siunnersuut saqqummiuppaa, taamaalilluni siunnersuutip immikkoortua ilaqtanik ingiallorteqartarnermut tunngasoq atorunnaarsillugu.

Inatsisinut Ataatsimiititaliap taamatut oqaaseqaateqarluni siunnersuut aappasaaniigassanngortippaa.

Debora Kleist
Siulittaasuugallartoq
Inuit Ataqatigiit

Iddimanngiu Bianco
Inuit Ataqatigiit

Laura Táunâjik
Siumut

Pitsi Høegh
Siumut

Per Rosing-Petersen
Partii Naleraq